

УДК 342.922 : 346.2 (477)

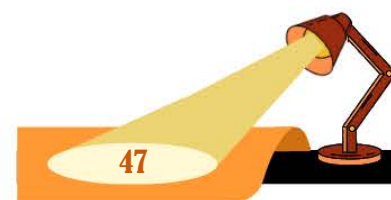
[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-1\(1\)-47-58](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-1(1)-47-58)

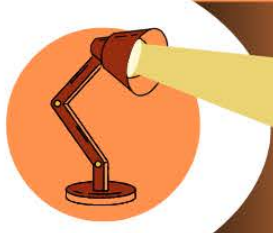
Баклан Олег Володимирович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри галузевого права та загальноправових дисциплін Інституту права та суспільних відносин, ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», вул. Львівська, 23, м. Київ, Україна, 03115, тел.: (044) 4225019; 4252926, <https://orcid.org/0000-0002-1878-1349>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА У ФРАНЦІЇ ТА УКРАЇНІ (У МИРНИЙ ЧАС І ПІД ЧАС ВІЙНИ): ОКРЕМІ ПИТАННЯ

Анотація. В статті наведено стислий огляд окремих аспектів досвіду державного регулювання підприємництва у Франції, який мав та має власну історію і вирізняється різноманіттям економічних і фінансових інструментів, а також звернута увага на основні виклики, що стримують іноземних інвесторів щодо спрямування іноземних інвестицій у сферу економіки та підприємництва України. В дослідженні аналізується окремі аспекти діяльності з боку органів державного управління стосовно деяких питань співіснування у Франції правового регулювання і ринкової економіки, яке можна представити як систему державної моделі планування у Франції, яка пройшла певні етапи ринкового розвитку. Аналогічні питання розглянуті в період запровадження воєнного стану в Україні.

Констатується, що в умовах сучасних швидко-змінюючихся суспільних відносин вивчення закордонного досвіду у сфері економіки та підприємництва набуває все більшої актуальності, в той же час наявна помітна недослідженість окремих питань правового регулювання ринку, залучення інвестицій, *стимулювання розвитку конкуренції* особливо під час воєнного стану. В дослідженні на підставі вивчення закордонного досвіду державного регулювання підприємництва відмічаються та ставляться актуальні питання щодо удосконалення деяких рис та ознак упорядкування суспільних відносин у сфері економіки та підприємництва в період запровадження воєнного стану в Україні, також висловлюються власні авторські міркування з цього приводу, зокрема щодо оптимізації регулювання ринку, залучення інвестицій, *стимулювання розвитку конкуренції* під час воєнного стану тощо. А також стверджується, що на сучасному етапі особливо під час війни першими зі спеціальних функцій державного регулювання підприємництва слід називати ті, які містяться у самому визначенні «підприємництва» (яке дає законодавець), а саме: досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку як мети цієї діяльності.

Межі, мета, тривалість та види форм і засобів цього різновиду адміністративно-правового впливу компетентних регуляторних органів публічної адміністрації на суспільні відносини у сфері підприємництва, у першу чергу, повинні залежати від складності структури галузі застосування та обґрунтованої необхідності застосування саме форм та методів насамперед адміністративно-правового регулювання.

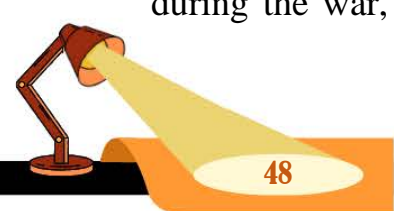
Ключові слова: адміністративно-правовий вплив; воєнний стан; економіка; органи державного управління; підприємництво; правове регулювання

Baklan Oleg Volodymyrovych, Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of branch law and general law disciplines of the Institute of Law and Public Relations, Open International University of Human Development "Ukraine" 23, Lvivska Street, Kyiv, 03115, Ukraine; tel.: (044) 4225019; 425292, <https://orcid.org/0000-0002-1878-1349>

LEGAL REGULATION ENTERPRISES IN FRANCE AND UKRAINE (IN PEACETIME AND DURING THE WAR): SEPARATE ISSUES

Abstract. The article provides a brief overview of certain aspects of the experience of state regulation of entrepreneurship in France, which had and has its own history and is distinguished by a variety of economic and financial instruments, as well as attention is drawn to the main challenges that restrain foreign investors in directing foreign investments in the sphere of economy and entrepreneurship of Ukraine. The study analyzes certain aspects of the activities of state administration bodies regarding some issues of coexistence in France of legal regulation and the market economy, which can be presented as a system of the state model of planning in France, which has undergone certain stages of market development. Similar issues were considered during the introduction of martial law in Ukraine.

It is noted that in the conditions of modern fast-changing social relations, the study of foreign experience in the field of economy and entrepreneurship is gaining more and more relevance, at the same time, there is a noticeable lack of research on certain issues of legal regulation of the market, attracting investments, stimulating the development of competition, especially during martial law. The study, based on the study of foreign experience of state regulation of entrepreneurship, notes and raises relevant questions regarding the improvement of some features and signs of the regulation of social relations in the sphere of economy and entrepreneurship during the introduction of martial law in Ukraine, and also expresses the author's own thoughts on this matter, in particular, regarding the optimization of market regulation, attraction of investments, stimulation of the development of competition during martial law, etc. And it is also claimed that at the present stage, especially during the war, the first special functions of state regulation of entrepreneurship

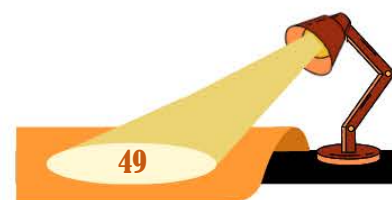
should be those contained in the very definition of "entrepreneurship" (which is given by the legislator), namely: achieving economic and social results and obtaining profit as a goal this activity.

The limits, purpose, duration and types of forms and means of this type of administrative-legal influence of the competent regulatory bodies of public administration on social relations in the field of entrepreneurship should, first of all, depend on the complexity of the structure of the field of application and the justified need to use precisely the forms and methods, primarily administrative legal regulation.

Keywords: administrative and legal influence; martial law; economy; state administration bodies; entrepreneurship; legal regulation

Постановка проблеми. На жаль, нині ступінь та якість упровадження державних програм щодо оптимізації суспільних відносин у сфері підприємництва не дає бажаних результатів, дослідження ефективного упорядкування таких суспільно-правових відносин також не посіли бажаного місця у працях вчених як юристів так і економістів. За різними міжнародними оцінками по легкості ведення бізнесу Україна знаходиться на початку другої сотні країн світу позаду таких африканських країн як: Лесото, Малаві і Сенегал, індекс інвестиційної привабливості нашої країни за п'ятибальною системою коливається у межах 2,4 – 2,6 балів, за індексом економічної свободи Україна традиційно залишається також у групі країн-аутсайдерів. Можна стверджувати, що стан правового регулювання підприємництва не задовольняє підприємців, споживачів і саму владу. Україна залишається непривабливою для бізнесу, залучення та захисту інвестицій, країною із низьким рівнем відкритості та прозорості регулювання внутрішнього ринку тощо. І це, не зважаючи на те, що, по-перше – стратегічні засади державного розвитку підприємництва сформульовані у Конституції України, яка проголошує: соціальну спрямованість економіки, державний захист конкуренції, рівність прав різних форм власності перед законом: право приватної власності, право на заняття підприємницькою діяльністю тощо, та визначає принципи державного регулювання цими процесами. І, по-друге, – за геополітичними масштабами, економічному, технологічному, оборонному і науковому потенціалу Україну можна зрівнювати з багатьма розвинутими країнами. Так, в мирний час на початку XXI століття, за певними оцінками, в розрахунку на душу населення природно-ресурсний потенціал України в 1,5-2 рази перевищував ресурсний потенціал США, в 4 рази – ФРН, у 12-15 разів – Японії [1, С. 44].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науково-теоретичним підґрунтям дослідження стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних адміністративістів, а також вчених інших правових галузей, вчених-економістів тощо. Це праці:

- В.Б. Авер'янова, О.Ф. Андрійко, А.І. Берлача, Ю.П. Битяка, І.Л. Бородіна, В.М. Гаращука, І.П. Голосніченка, С.Т. Гончарука, Л.М. Горбунової, Є.В. Додіна, В.М. Кампо, С.В. Ківалова, Л.В. Ковалюк, А.Т. Комзюка, Т.О. Коломоець, В.К. Колпакова, Є.Б. Кубка, В.І. Курила, М.Н. Курка, В.П. Нагребельного, Н.Р. Нижник, В.Ф. Опришка, М.П. Орзіха, І.С. Орехової, О.І. Остапенка, І.М. Пахомова, С.В. Петкова, О.П. Рябченко, Н.О. Саніахметової, С.Г. Стеценка, Ю.О. Тихомирова, В.В. Цветкова, Ю.С. Шемшученка та ін.;

- А.В. Венедиктова, О.М. Вінник, В.Д. Гончаренка, В.М. Єрмоленка, А.Й. Іванського, А.М. Колодія, В.В. Костицького, О.О. Майданник, В.Ф. Погорілка, В.Я. Тація, О.О. Уварової, В.М. Селіванова, В.С. Щербини, М.В. Цвіка, О.Х. Юлдашева та ін.;

- Л. Бальцеровича, В.Г. Бодрова, Н.Х. Бунге, З.С. Варналія, В.Є. Воротіна, Т.І. Єфименко, П.С. Єщенко, Я.А. Жаліла, В.Я. Железна, Д. Кейнса, А. Маршалла, Д. Рікардо, П. Самюелсона, Д. Сея, А. Сміта, М.І. Туган-Барановського, М.М. Цитовича, Г.О. Швиданенка, Й. Шумпетера та ін.

З зрозумілих причин питання, які окреслені назвою статті, в працях навіть відомих вітчизняних дослідників періоду запровадження воєнного стану майже не розглядалися та не досліджувалися.

Мета статті. Мета дослідження полягає в тому, щоб на основі аналізу наукових поглядів щодо правового регулювання підприємництва та правозастосовчої практики органів, уповноважених здійснювати регулювання підприємництва; з урахуванням вітчизняної еволюції правовідносин у сфері підприємництва та порівняльного аналізу вітчизняного і зарубіжного законодавства, яке регламентує підприємництво та господарську діяльність, визначити окремі можливі і потрібні чинники щодо оптимізації правового регулюючого впливу держави та удосконалення суспільних відносин у сфері підприємництва в Україні.

Виклад основного матеріалу. Франція є однією з небагатьох промислово розвинених країн, де існував досить жорсткий режим адміністративно-правового впливу з боку державних органів на підприємництва, який частково зберігся донині, оскільки традиційно механізм державного регулювання економіки у Франції мав та має власну історію і вирізняється різноманітністю економічних і фінансових інструментів. Нині у сфері підприємництва країни особливо важливу роль відіграють такі організаційно-правові заходи як: стратегічне планування, заохочення конкуренції, управління цінами, контроль за оплатою праці, удосконалення оподаткування підприємств тощо. У Франції існує розвинена система заохочень для внутрішніх та іноземних інвестицій, яка охоплює податкові пільги, режим прискореної амортизації, так звані дослідницькі податкові кредити, різноманітні субсидії тощо. Добре розвинута також мережа органів, яка займається консультуванням, науково-інформаційним та іншим забезпеченням підприємницької діяльності. У галузях транспорту,

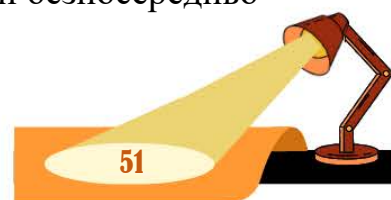

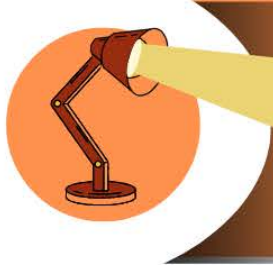
поштових послуг, постачання води, енергії знаходять місце укладання адміністративно-правових договорів.

Нині у Франції податкові органи відвідують з перевіркою підприємців один раз на 5 років. Адміністрація підприємств витрачає 80 % робочого часу безпосередньо на бізнес-питання і лише решту на контакти з органами публічної адміністрації. Але правове регулювання фінансової сфери представлено: регулюванням банківської системи, яка передбачає регламентування і контроль над кредитними організаціями; регулюванням фондового ринку, яке охоплює контроль за дотриманням стандартів, розкриття внутрішньої інформації емітентами, видачу ліцензії на створення інвестиційних компаній та управління цінними паперами, сприяння діяльності, яка стосується операцій з цінними паперами. При чому «до органів місцевого самоврядування у Франції можуть бути вжиті певні санкції за не виправдані соціальні або економічні заходи, необхідність яких не виправдана».

В якості своєрідного співіснування правового регулювання і ринкової економіки можна представити систему державного планування у Франції, яка пройшла певні етапи ринкового розвитку. Досить потужне втручання в економіку та підприємництво органів публічного управління відбувалося у період після другої світової війни. Негайна необхідність швидкої відбудови продуктивних сил і наявність величезного державного сектору зумовлювали прийняття директивних обов'язкових планів для різних типів підприємств. Наприкінці 60-х років ХХ століття, коли помітно розширився приватний сектор, економічні умови дозволили державі послабити свій вплив та здійснити перехід до індикативного планування, що дало змогу на демократичних засадах координувати позиції держави й приватного підприємництва.

У цьому питанні важливо відмітити, що для сфери підприємництва України слід визнати можливим запозичення з досвіду Франції те, що індикативний план у країні не має директивного значення, хоч і приймається Національною асамблеєю (парламентом). Він охоплює обмежену кількість обов'язкових завдань і має більш спрямований, рекомендаційний характер, по суті, є зведенням пропозицій різних державних інститутів і неурядових організацій. Однак це не означає, що його роль як інструмента управління розвитком економіки малозначуща – окремі його цільові завдання, а саме: стосовно зменшення масштабів безробіття, стримування інфляції, обмеження підвищення заробітної плати, підвищення технологічного рівня виробництва, поліпшення професійної підготовки кадрів, вирівнювання платіжного і торговельного балансів, дуже важливі для життєдіяльності підприємств. Це зумовлено, як підкреслює Д.М. Стеченко [2, С. 46-47], не тільки і не стільки актуальністю постановки таких проблем, скільки тим, що вони безпосередньо

або побічно потребують принципових змін фінансової і кредитної політики держави, що є основою економічного середовища.

Важливим напрямом правового регулювання ринку в Франції є *стимулювання розвитку конкуренції*. У цьому напрямі роль держави, на яку слід звертати основну увагу, виявляється в організаційно-правовому аспекті в заохоченні розвитку малих підприємств – індустріальних, сімейних, групових, яким надається *допомога в отриманні довгострокових і короткострокових державних кредитів, підвищенні кваліфікації управлінського персоналу, надаються податкові пільги, комерційна інформація тощо*. Крім цього поряд із широким використанням у державному плануванні механізму мотивації праці підприємств держава постає в якості замовника продукції, робіт і послуг. Досвід Франції виразно підтверджує на початку даного підрозділу висновок про те, що ринок, якими б не були його досягнення, не розв'язує багатьох проблем (особливо у соціальних сферах та галузях суспільного життя), передусім тих, що зумовлені загальними потребами різних верств населення і мають велике значення для майбутнього країни.

Щодо стимулювання розвитку конкуренції - в Україні теоретично, так би мовити на папері, бачать у цьому напрямі проблемні сторони. Так, ознаками недостатнього рівня розвитку конкуренції одному з проєктів Загальнодержавної програми розвитку конкуренції в Україні правильно називають:

- зростання цін, яке не може бути обґрунтовано впливом об'єктивних факторів;
- високі показники рівня концентрації та монополізація окремих товарних ринків;
- недостатній рівень продуктивності праці та інноваційної активності суб'єктів господарювання, зокрема внаслідок несформованості економічних стимулів щодо залучення інвестиційних ресурсів в інноваційні та модернізаційні процеси.

Найбільш монополізованими залишаються окремі галузі паливно-енергетичного комплексу, галузі транспорту та поштового зв'язку, житлово-комунального господарства.

На регіональному рівні монополізованими, крім товарних ринків, які перебувають у стані природної монополії, є товарні ринки ряду послуг, пов'язаних із здійсненням функцій держави, послуг, надання яких пов'язане з адміністративними обмеженнями, окремі регіональні товарні ринки перероблення сільськогосподарської продукції.

На деяких регіональних товарних ринках продукції агропромислового комплексу, роздрібною торгівлі, будівництва, пасажирських автоперевезень на міських та міжміських маршрутах спостерігається нерівність умов конкуренції.

Запровадження господарського обороту земель сільськогосподарського призначення без забезпечення здійснення ефективного контролю за зосередженням в окремих осіб прав власності на землю та користування нею може призвести до виникнення додаткових ризиків підвищення показників концентрації товарних ринків.

Високий рівень концентрації товарних ринків у багатьох галузях та сферах економічної діяльності, існування перешкод вступу на товарні ринки у таких галузях є одними з основних структурних бар'єрів для ефективного функціонування конкурентних механізмів, усунення яких сприятиме забезпеченню ринкового ціноутворення та дасть змогу зменшити обсяг витрат, пов'язаних із здійсненням державного цінового регулювання, зокрема контролю за цінами.

Основним шляхом зниження рівня концентрації товарних ринків за існуючих умов є вступ на товарні ринки нових суб'єктів господарювання, проте його інтенсивність є недостатньою для істотного зниження таких показників.

На вступ суб'єктів господарювання на товарні ринки та закріплення на них негативно впливає складність дозвільних і контрольних процедур, необхідних для започаткування, провадження та припинення господарської діяльності, завищена вартість пов'язаних з ними адміністративних та інших послуг, що надаються державними органами, а також поєднання владних і господарських функцій.

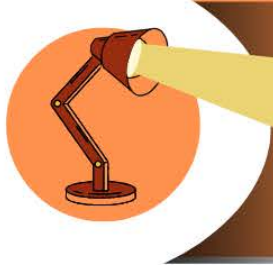
Можливості для вступу нових учасників на товарні ринки істотно зменшуються внаслідок недостатньої розвиненості ринкової інфраструктури, що повинна забезпечувати вільний та недискримінаційний доступ суб'єктів господарювання до земельних ділянок, торговельних площ, інформації про ринкову кон'юнктуру, засобів рекламування, а також через високу вартість кредитних ресурсів та податкове навантаження.

Факторами, що обмежують і спотворюють конкуренцію, є активне використання податкових пільг, спеціальних режимів оподаткування, територіальних зон з особливими умовами оподаткування та інших податкових преференцій, недостатня ефективність адміністрування податків.

Ефективність державного захисту конкуренції зменшується внаслідок невирішеності окремих питань щодо взаємодії органів Антимонопольного комітету та правоохоронних органів, підвідомчості розгляду справ, пов'язаних із захистом економічної конкуренції у судах.

Незважаючи на створення інституційних засад регулювання сфери природних монополій та інших монополізованих товарних ринків, ефективність такого регулювання залишається низькою, зокрема в частині відповідальності суб'єктів господарювання за недотримання вимог законодавства, що призводить до виникнення проблеми забезпечення балансу інтересів суб'єктів природних

монополій, споживачів і суспільства. Це стосується регулювання цін (тарифів) з використанням витратних методів, забезпечення доступу до товарів (послуг) суб'єктів природних монополій.

Недостатнім є ступінь узгодженості між антимонопольно-конкурентною та промисловою, інноваційною, інвестиційною, аграрною, зовнішньоекономічною, ціновою політикою і політикою захисту прав споживачів. Серед пріоритетів та в планах діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, що здійснюють регулювання господарських відносин в окремих сферах діяльності, органів місцевого самоврядування, як правило, відсутні конкретні завдання щодо розвитку конкуренції.

Не сформовано традиції участі інститутів громадянського суспільства у забезпеченні розвитку конкуренції.

З усього зазначеного начебто робляться правильні висновки, а саме що: розв'язання зазначених проблем потребує здійснення комплексу заходів, спрямованих насамперед на зміну напрямів, пріоритетів і засобів впливу держави на господарські відносини [3].

До раніше відміченого можна додати, що ринок, зокрема у Франції, не розв'язує проблем соціального захисту населення, не забезпечує проведення фундаментальних, пріоритетних наукових досліджень, бере вкрай обмежену участь у створенні інфраструктури й розвитку громадського транспорту загального користування. Ці та інші проблеми покликана розв'язувати держава, використовуючи правовий механізм видачі виробникам спеціальних державних замовлень, які мають для багатьох підприємств пріоритетний характер, оскільки в умовах жорсткої конкуренції на ринку забезпечують постійність капіталовкладень та отримання як прибутків так і соціальних результатів. Можливе також пряме стимулювання державних замовлень через пільгове ціноутворення, оподаткування і кредитування.

Як відмічають Т.В. Кошук і А.І. Крисоватий, Франція розвиває розгалужений соціальний сектор і при цьому намагається згладжувати структурні диспропорції економіки шляхом інтервенцій з бюджету [4, С. 128]. Тому індикативний план має велике значення і для адміністративно-територіальних одиниць Франції. Після схвалення парламентом він є орієнтиром для укладання державно-приватних та публічно-приватних договорів з регіонами, департаментами та комунами щодо матеріальних і фінансових аспектів їх розвитку, зокрема і з отримання з центрального бюджету субсидій і дотацій. Це є позитивним прикладом укладання адміністративно-правових договорів між різними органами публічного управління, суб'єктами підприємництва тощо. Від індикативного плану безпосередньо залежить характер бюджетної політики на місцях: чим більше субсидій, тим, зрозуміло, менше потрібно залучати власні фінансові джерела і навпаки.

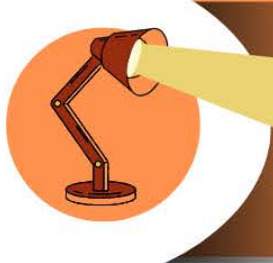

Як підкреслює Д. М. Стеченко, дедалі тісніше зближення національних ринків країн з розвиненими ринковими відносинами зумовило необхідність переходу від індикативного планування до стратегічного. Його суть полягає у виборі основних пріоритетів розвитку національної економіки, провідну роль у реалізації яких має відігравати держава. За допомогою стратегічного планування визначають шляхи, якими належить іти суспільству, вирішують, на яких ринках краще діяти, якою технологією оволодівати щонайперше, у який спосіб забезпечувати соціальну єдність країни, на який сектор економіки й громадські структури при цьому варто спиратися [2, С. 47]. Так, суть *стратегічного планування* у Франції полягає у виборі *головних пріоритетів* розвитку національної економіки, провідну роль у реалізації яких відіграє держава. Наприклад, у плані на 1992 р. визначалося шість головних напрямів розвитку, які набули статусу цільових комплексних проблем. Формуванням стратегічних і поточних планів займається Генеральний комісаріат з планування (за функціями аналогічними Мінекономрозвитку України), який підпорядкований безпосередньо прем'єр-міністрові. Приватні фірми не зобов'язані надавати будь-які відомості державним органам управління, крім тих, що зазначені в декларації про доходи. Проте ті фірми, які зацікавлені в отриманні державних замовлень та пов'язаних з ними фінансових і кредитних пільг, направляють комісаріату заяви про наміри, які містять прогностичні дані про розвиток [5, С. 431]. Після світової фінансової кризи 2008-2009 рр. таких підприємств у Франції, як і в інших західноєвропейських країнах, стає все більше і більше, оскільки коли об'єм продаж у США та ЄС впав більш ніж на 10% ті підприємства які шукали або вже мали збут продукції в країнах поза межами ЄС пережили кризу набагато простіше.

Варто також погодитися з думкою, що необхідно завжди зважати на те, що інтереси українського суспільства, з одного боку, і іноземних інвесторів - з іншого, безпосередньо співпасти сьогодні ні як не можуть. Якщо ми зацікавлені у відновленні і оновленні свого індустріального потенціалу і корінній перебудові його експортної складової, насиченні вітчизняного ринку високоякісними і порівняно недорогими товарами власного виготовлення, то іноземцям потрібні наші природні ресурси (тому іноземний капітал йде перш за все в добувні галузі, а оброблювальну промисловість, де створюється інвестиційна база, як правило, обходить стороною) внутрішній ринок, кваліфікована, але дешева робоча сила, а також територія для виводу за межі власних держав екологічно брудних виробництв і звалищ високотоксичних відходів.

Нерідко зарубіжні капітали вкладаються з метою поглинання потенційного конкурента і його знищення. Тому в уряді України зараз достатньо складна проблема, успішне рішення якої припускає поєднання стимулів по залученню іноземного капіталу, виходячи з прийнятої економічної моделі промислової

політики (регулювання вкладень в пріоритетні сфери і галузі, діяльність і розвиток яких послужить досягненню наміченої мети), із заходами що забезпечують економічну безпеку вітчизняних підприємств [6].

Особливо під час війни будь-яке інвестиційне рішення базується на балансі ризиків та очікуваного прибутку. В реаліях нашого сьогодення ризики високі, тоді як можливості отримання прибутку, принаймні в середньостроковій перспективі, скорочені через падіння економіки, масову міграцію населення й обмеження щодо руху капіталу.

Справедливо що, для цього Україна повинна мати ефективні відповіді на основні виклики, що стримують іноземних інвесторів, а саме:

- ризики, пов'язані з війною. Потрібні дієві та доступні за ціною інструменти страхування майна та інвестицій, гарантування контрактів;
- обмеження щодо валютного ринку та руху капіталу. Об'єктивно Україна не може «відкрити» валютний ринок і зняти обмеження щодо руху капіталу за чинних умов, однак все ж варто подумати про шляхи захисту інтересів іноземних інвесторів;
- не завершено реформи, спрямовані на забезпечення верховенства права та протидію корупції.

Правильно і те, що дуже важливо страхувати ризики. Тоді ми матимемо більше інвесторів. І, звісно ж, тут нам теж знадобиться міжнародна допомога [7].

Висновки. Таким чином логічно підсумувати, що на сучасному етапі особливо під час війни першими зі спеціальних функцій державного регулювання підприємництва варто нині називати ті, які містяться у самому визначенні «підприємництва» (яке дає законодавець), а саме: досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку як мети цієї діяльності.

В якості правової функції розвитку підприємництва доречно виокремити функцію створення організаційно-правових передумов, необхідних для здійснення ефективного підприємництва, та функцію забезпечення рівності всіх суб'єктів підприємництва, тобто рівного забезпечення на всій території держави прав і свобод кожної людини і громадянина, що стосуються підприємництва, незалежно від будь-яких факторів: майнового стану; родинних зв'язків; політичної приналежності та ін.

Взагалі функції правового регулювання підприємництва слід розглядати як фундаментальні, стратегічні, перспективні, програмні або першочергові (в залежності від конкретної мети) напрями впливу регулюючих (керуючих) суб'єктів на суспільні відносини у сфері підприємництва, які обумовлюються правовим змістом принципів правового регулювання підприємництва (як основними системотворчими елементами правового регулювання підприємництва).

Межі, мета, тривалість та види форм і засобів цього різновиду адміністративно-правового впливу компетентних регуляторних органів

публічної адміністрації на суспільні відносини у сфері підприємництва, у першу чергу, повинні залежати від складності структури галузі застосування та обґрунтованої необхідності застосування саме форм та методів насамперед адміністративно-правового регулювання [8].

Варто також підтримати думку і про те, що не слід звужувати це питання виключно до іноземних інвестицій. Потрібен більш комплексний підхід, адже без адекватного страхування ризиків, пов'язаних із війною, залишається нереалізованим потенціал банківського кредитування, і це в умовах високої ліквідності, а також внутрішніх інвестицій [7] та інші перспективні напрями правового впливу на забезпечення досягнення бажаних результатів у сфері підприємництва тощо та на підставі використання зарубіжного досвіду зокрема.

Література:

1. Арсеєнко А.Г., Єщенко П.С. Нова парадигма розвитку економіки – настійливе веління нашого часу. Економіка і прогнозування. 2011. № 2. С. 28–47.
2. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки : [навч. посіб.]. 3-тє вид., випр. К. : Знання, 2006. 262 с.
3. Проект Закону України від 10.10.2013 № 3406 (Одержаний ВР України) Про Загальнодержавну програму розвитку конкуренції в Україні на 2014 - 2024 роки. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/T374400?an=11>
4. Крисоватий А.І., Кошук Т.В. Податкова гармонізація та національні особливості оподаткування високорозвинутих країн. Економіка і прогнозування. 2009. № 4. С. 126–139.
5. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки : [підруч.]. К. : Знання, 2008. 462 с. (Вища освіта ХХІ століття).
6. Якимчук Н.Я. Теоретико-методологічні питання управління державними фінансами. Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. праць. Одеса, 2003. Вип. 19. С. 208–211.
7. Коробкова О. Інвестиції і що потрібно для їх залучення? – Режим доступу: https://lb.ua/blog/olena_korobkova/546758_investitsii_i_shcho_potribno_ih.html
8. Баклан О.В. *Державна присутність* у господарсько-правових відносинах: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 208 с.

References:

1. Arseienko A.H., Yeshchenko P.S. (2011). Nova paradyhma rozvytku ekonomiky – nastiilyve velinnia nashoho chasu. [A new paradigm of economic development is the imperative of our time]. Ekonomika i prohnozuvannia, 2, 28–47, [in Ukrainian].
2. Stechenko D.M. (2006). Derzhavne rehuliuвання ekonomiky : [navch. posib.]. 3-tie vyd., vupr. [State regulation of Economy]. K. : Znannia, [in Ukrainian].
3. Proekt Zakonu Ukrainy vid 10.10.2013 № 3406 (Oderzhanyi VR Ukrainy) Pro Zahalnoderzhavnu prohramu rozvytku konkurentsii v Ukraini na 2014 - 2024 roky. [About the National Program for the Development of Competition in Ukraine for 2014-2024].– Rezhym dostupu: <https://ips.ligazakon.net/document/T374400?an=11>. [in Ukrainian].
4. Krysovatyi A.I., Koshchuk T.V. (2009). Podatkova harmonizatsiia ta natsionalni osoblyvosti opodatkovannia vysokorozvynutykh krain. [Tax harmonization and national peculiarities of taxation of highly developed countries]. Ekonomika i prohnozuvannia, 4, 126–139, [in Ukrainian].

5. Shvaika L.A. (2008). Derzhavne rehuliuвання ekonomiky : [pidruch.]. [State regulation of Economy]. K. : Znannia,. (Vyshcha osvita XXI stolittia). [in Ukrainian].

6. Yakymchuk N.Ia. (2003). Teoretyko-metodolohichni pytannia upravlinnia derzhavnymy finansamy. Aktualni problemy derzhavy i prava: zb. nauk. prats. [Theoretical and methodological issues of state finance management]. Odesa,. Vyp. 19, 208–21.1[in Ukrainian].

7. Korobkova O. Investytsii i shcho potribno dlia yikh zaluchennia? [Investments and what is needed to attract them?] – Rezhym dostupu: https://lb.ua/blog/olena_korobkova/546758_investitsii_i_shcho_potribno_ih.html. [in Ukrainian].

8. Baklan O.V. (2020). Derzhavna prysutnist u hospodarsko-pravovykh vidnosynakh: monohrafiia. [State presence in economic and legal relations: monograph.] Kyiv: «Vydavnytstvo Liudmyla», [in Ukrainian].

